

POSTUPCI PRILAGODBE POSTUPAKA

LOŠ RUKOPIS—ocjenjivati sadržaj, a ne rukopis, alternativni načini provjere znanja: usmeno, tipkani izvještaj, audio i video prezentacije, isl.

POTEŠKOĆE KOD PISMENE PROVJERE ZNANJA— omogućiti dodatno vrijeme, podučavati vještine i strategije pri pisanju pismenog ispita, omogućiti usmeno ispitivanje, koristiti jasne, čitljive i pregledne forme za pisane provjere znanja, označiti linijama mesta za odgovor, ostaviti dovoljno mesta za odgovor

NEUSPJEH U PISMENIM ZADACIMA alternativni načini provjere znanja: usmeno, tipkani izvještaj, audio i video prezentacije, isl. verbalno izlaganje izrada mapa i grafikona, korištenje slikovnog materijala

NESNALAŽENJE U PISANOM MATERIJALU (teško izvlačenje zaključaka iz teksta, nerazlučivanje bitnog od nebitnog, osnovne teme), pripremiti pisani materijal s potcrtnim bitnim dijelovima i idejama vodiljama, predložiti uz tekst bitne činjenice na koje treba obratiti pažnju, podučavati izradi sažetaka bitnih dijelova teksta, pripremiti audio materijal na osnovu teksta

POTEŠKOĆE KOD PRIHVAĆANJA UPUTA- privući pažnju prije davanja uputa: koristiti upozoravajuće geste (lagano tapšanje po ramenu, lupkanje po klupi, ...), kombinirati verbalne i pismene upute, davati upute jednu po jednu, tihom ponoviti upute učeniku, tražiti da ponovi uputu radi provjere razumijevanja

POTEŠKOĆE PRI ZADACIMA KOJI ZAHTIJEVAJU ZAPAMĆIVANJE-kombinirati gorone, vizualne, pisane i čimbene metode, dozvoliti mu da sam ponovi uputu da bi je bolje zapamatio, podučavanje memorijskim tehnikama (vizualizacija, verbalno ponavljanje, mnemonika, ...)

POTEŠKOĆE KOD IZVRŠAVANJA ZADATAKA nabrojati, napisati ili izreći sve korake potrebne za izvršenje zadatka, podijeliti zadatak u nekoliko izvedivih dijelova u definiranim vremenskim okvirima, često provjeravati napredak, omogućiti učeniku pomoći drugih učenika tj. točno mu reći kome se i kako treba obraćati ako „zapne“

NEPRIMJERENA INTERAKCIJA U RAZREDU (prekidanje, upadanje u riječ, odgovaranje prije završenog pitanja) sjediti blizu nastavnika radi boljeg nadzora, reći mu jasno što se od njega očekuje, nagraditi poželjno ponašanje

POTEŠKOĆE ZADRŽAVANJA ODREĐENOG POLOŽAJA DUŽE VRIJEME (sjedenje u klupi, stajanje, čekanje u redu, ...) omogućiti česte prilike za ustajanje i kretanje uokolo, omogućiti prostor za kretanje, smisliti aktivnosti koje uključuju i zahtijevaju kretanje

POTEŠKOĆE ZADRŽAVANJA PAŽNJE NA ODREĐENOM ZADATKU—nagradi pažnju, razbiti aktivnost u manje jedinice, nagraditi izvršavanje na vrijeme, koristiti fizičku blizinu i dodir za preusmjeravanje aktivnosti učenika, smanjiti mogućnost odvlačenja pažnje bukom i događajima u okolini, omogućiti da se učenik aktivno uključi u izlaganje, osigurati razumljivost predavanja

SLAB SAMONADZOR (banalne greške u matematici, kod izgovora i pisanja) podučavati metodama samonadzora, poticati prekidanje rada i provjeru uratka

POTEŠKOĆE PRI PRELASKU S JEDNE AKTIVNOSTI NA DRUGU- davati pravovremene obavijesti o promjeni aktivnosti (npr. „imate pet minuta do završetka tog zadatka i prelaska na drugi ...“), pravovremeno obavijestiti o očekivanjima u slijedećoj aktivnosti (npr. „za sljedeći zadatak trebate ...“), specificirati sredstva potrebna za izvršenje aktivnosti

PLAN PODRŠKE

Učenicima s posebnim obrazovnim potrebama u školi

Prilagodba sadržaja učenja:

- primjereni, ciljano, osmišljeno perceptivno potkrijepljenje (neposredna stvarnost, slika, simbol).
- vođeno promatranje, stupnjevito perceptivno potkrijepljenje istog sadržaja rada,
- isticanje bitnoga različitim tipovimaobilježavanja i/ili, slikovnog predložavanja,
- sažimanje teksta izdvajanjem bitnih odrednica sadržaja ili bitnih činjenica, smanjivanjem broja činjenica,
- semantičko pojednostavljinje sadržaja učenja preradom sadržaja u smislu uporabe jednostavnog govornog izraza,
- planiranje teksta uz pomoći različitih dispozicija (slike, rečenice, pitanja, riječi), primjena shematskih prikaza
- uvođenje u postupak rješavanja zadataka stupnjevitim pružanjem pomoći s namjerom postupnog poticanja sve veće samostalnosti u radu,
- analitički plan rada zbog preglednosti i jasnoće ukupnih aktivnosti

Prilagodba metoda, sredstava i oblika rada:

- pmjerena glasnoća govora učitelja,
- preciznost i kratkoća u davanja uputa, provjera razumijevanja slušanog, gledanog, ,
- građa lagana za čitanje (pojednostavljivanje i vizualizacija teksta, IFLA, 2005.)
- jednostavne kratke rečenice s poznatim riječima
- poticajna pitanja zatvorenog tipa čitanje kraćih jednostavnih tekstova uz provjeru razumijevanja
- samostalno pisanje temeljem zadanih odrednica (slike, pitanja)
- praktičan rad uz podršku
- nastavna sredstva pročišćena od detalja, usmjerena na zadatak (slika, karata, crtež, shema),
- Individualizirani nastavni listiće (zadatci), prilagođavanje tiska (povećani razmaci između riječi, rečenica, redova teksta, uvećanje, tiska, isticanje pravila podcrtavanjem, označavanje osnovnog prostora za čitanje i pisanje),
- Specifična oprema i didaktički materijali (npr. diktafona, računaljki, Braillovih strojeva i pločica, uporaba magnetne ploče i podloge stola za pisanje, tekstovi za ljepljenje u bilježnice, računalni programi i dr.)

Prilagodba zahtjeva:

(u odnosu na samostalnost učenika, vrijeme rada, način rada, aktivnost, prostor):

- samostalnost učenika: stupnjevito pružanje podrške pri samostalnom radu npr. čitanje umjesto učenika, pomoć pri čitanju, primjerno uključivanje u rad (čitanje na početku teksta, na početku odlomaka), usmjeravanje pri rješavanju različitih zadataka, izvođenju pokusa, rukovanju priborom i sl.,
- vrijeme rada: produljeno vrijeme za rješavanje zadataka, čitanje i pismene radove, učenje, korištenje nastavnih materijala,
- način rada: pojedinačno zadavanje zadataka, odabir tipova zadataka koji motiviraju učenika prema načelu lakši – teži – lakši, odabir zadataka različite težine, raščlanjivanje složenih zadataka na jednostavnije, manji broj zadataka za samostalan rad, provjera višekratno uvježbavanih i ponavljanih sadržaja, upućivanje na korištenje orientira pri čitanju (praćenje slijeda čitanja prstom, povlačenje crta pri čitanju, uporaba podupirača), usmjeravanje na preglednost i čitkost napisanog (razmaci pri pisanju, isticanje pravila, definicija)
- način provjere: samo usmena provjera ili davanje mogućnosti da učeniku netko drugi čita, češća provjera znanja u kraćim vremenskim jedinicama i s manjim brojem zadataka ili pitanja u ispitivanju,

- aktivnosti učenika/učitelja:

zajedničko planiranje rada s učenikom, češće promjene aktivnosti; fizičko približavanje učenika izvoru promatravanja, jasna struktura izmjene aktivnosti, upoznavanje s planom-redoslijedom i trajanjem pojedinih aktivnosti i odmora u radu, poštivanje zajedničkih dogovora u odnosu na provođenje aktivnosti,

- prostor:

npr. sjedenje učenika na mjestu koje mu najbolje odgovara, u blizini učitelja zbog lakšeg nadziranja i pružanja podrške u radu, obavještavanje o promjenama u organizaciji prostora, omogućavanje izmjena aktivnosti/prostora sa zadatkom vezanim uz sadržaj rada,

Poticanje socijalnih odnosa

- uspostavljanje pozitivnog i dobronamernog odnosa, pohvala truda koji učenik ulaže, fizičko približavanje učeniku kod zadavanja zadataka
- motivacijski plan (razrađeni sustav poticajnih postupaka i aktivnosti s ciljem jačanja interesa, volje i želje učenika za provođenjem planiranog rada),
- pružanje podrške u radu: učitelj/ca, vršnjak, drugi učenici, asistent